

Propozície
Výtvarné spektrum 2026

38. ročník

regionálnej postupovej súťaže a výstavy neprofesionálnej výtvarnej tvorby

Organizácia súťaže

Hlavný organizátor: Pohronské osvetové stredisko Žiar nad Hronom – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja

Uzávierka: 24.02. 2026

Termín vernisáže: 20.03. 2026 o 16.00 h

Termín tvorivých dielní: 28.3. 2026 od 9:00 h

Trvanie výstavy: 20.03. – 12.04. 2026

Miesto: Mestské kultúrne centrum (MsKC) Žiar nad Hronom

Charakteristika súťaže

Jarný salón je regionálne kolo celoštátnej postupovej súťaže a výstavy neprofesionálnej výtvarnej tvorby **Výtvarné spektrum**. Súťaž je vrcholným podujatím tohto druhu na Slovensku.

Súťaž je určená **mládeži od 15 rokov a dospelým**.

Súťaž nie je tematicky zameraná, ani vymedzená (tvorivá technika).

Súťaž sa koná **každý rok**.

Vyhlasovateľom, odborným garantom a hlavným finančným partnerom je Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR.

Ciele súťaže

Hlavným cieľom regionálneho kola súťaže v okresoch Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica, Žarnovica je zabezpečiť výber a postup najkvalitnejších diel do krajského kola Výtvarné spektrum 2025.

Ďalšími cieľmi sú: nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie zručností a umelecko-odborný rast jednotlivcov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie výtvarnej tvorby.

Prezentovať a konfrontovať súčasnú neprofesionálnu tvorbu;

podporovať rozvoj neprofesionálnej výtvarnej tvorby v celej jej žánrovej rozmanitosti – v kresbe, grafike, maľbe, plastike, úžitkovej tvorbe a v prácach intermediálneho charakteru.

Posilňovať terénnu prácu Pohronského osvetového strediska v okresoch Žiar nad Hronom, Banská Štiavnica, Žarnovica. Vyhľadávať, motivovať a podporovať nové talenty z radov mládeže a dospelých a zapájať ich do tohto súťažného hnutia.

Rozvíjať záujmy a talent v oblasti neprofesionálnej výtvarnej tvorby, oceňovať výtvarné aktivity.

Štruktúra súťaže

Regionálna súťaž Jarný salón je základným kolom trojtupňovej súťaže. Z regionálnej súťaže postupujú víťazi do krajskej súťaže Banskobystrického kraja.

Odborný rozborový seminár ako **Najdôležitejšia súčasť** súťaže je adresný, dôsledný odborný **rozborový seminár** a opiera sa o kritériá hodnotenia uvedené v propozíciách.

Súťažné kategórie

- Porota má právo presunúť výtvarné diela súťažiacich do inej kategórie.
- Pri dielach vytvorených kombinovanou technikou sa dielo zaraďuje do kategórie podľa výtvarnej techniky prevažujúcej v diele.

I. veková skupina: autori vo veku od 15 do 25 rokov

A. kategória: maľba

(olej, akryl, tempera, gvaš, akvarel, pastel, kombinované techniky a pod.);

B. kategória: kresba a grafika

(kresba ceruzkou, uhlom, kriedou, rudkou, perokresba, kresba štetcom, pastelom, voskovou ceruzkou, pastelkami, lavírovaná kresba, kolorovaná kresba, kombinácie kresliarskych techník, tlač z výšky, tlač z hĺbky, tlač z plochy, monotypia, pečiatková grafika, dekalk, frotáž, koláž a jej iné podoby, dekoláž, úžitková grafická tvorba, kombinácie grafických techník a pod.);

C. kategória: priestorová tvorba

(skulptúra, plastika, reliéf, asambláž, objekt, inštalácia, úžitkové umenie, keramika, sklo, šperk, textil, priemyselný dizajn, land art, site-specific art, street art, light art a pod.);

II. veková skupina: autori vo veku nad 25 rokov

A. kategória: maľba

(olej, akryl, tempera, gvaš, akvarel, pastel, kombinované techniky a pod.);

B. kategória: kresba a grafika

(kresba ceruzkou, uhlom, kriedou, rudkou, perokresba, kresba štetcom, pastelom, voskovou ceruzkou, pastelkami, lavírovaná kresba, kolorovaná kresba, kombinácie kresliarskych techník, tlač z výšky, tlač z hĺbky, tlač z plochy, monotypia, pečiatková grafika, dekalk, frotáž, koláž a jej iné podoby, dekoláž, úžitková grafická tvorba, kombinácie grafických techník a pod.);

C. kategória: priestorová tvorba

(skulptúra, plastika, reliéf, asambláž, objekt, inštalácia, úžitkové umenie, keramika, sklo, šperk, textil, priemyselný dizajn, land art, site-specific art, street art, light art a pod.);

III. bez rozlíšenia veku

D. kategória: insitná tvorba

(výtvarne neškolení, so špecifickým výtvarným prejavom – art brut, naivné umenie, umenie outsiderov a pod.);

E. kategória: digitálna tvorba

(grafický dizajn, úžitková grafická tvorba, knižný dizajn, plagát, digitálna maľba, digitálna kresba a pod.);

F. kategória: experiment

(Experimentom sa rozumie výtvarné dielo, ktoré hľadá nové nezaužívané prístupy k tvorbe a môže využívať presahy do iných médií.)

IV. OPENCALL

Národné osvetové centrum vyhlasuje na rok **2025 OPENCALL** pre 1) **výtvarné portfóliá** a 2) **tému ÚNIK. Na základe diel bude následne vyskladaná kurátorská koncepcia na celoštátnom kole** s cieľom zachytiť výtvarné talenty. Rozmer, váha, forma a rok vzniku diel nie sú obmedzené. **Portfóliá a dokumentáciu diel vo forme PDF alebo JPEG, v prípade videoart MP4** treba zaslať cez online úložiská. Autori sa v prihlasovacom systéme www.chcemsaprihlasit.sk prihlásia pod Výtvarným spektrom do samostatnej prihlasovacej časti pod názvom OPENCALL.

Podmienky pre súťažiacich

Prihlásenie

- Prihlásiť sa **môžu** neprofesionálni výtvarníci (jednotlivci alebo členovia združení/spolkov/klubov neprofesionálnych výtvarníkov), občania Slovenskej republiky a občania s trvalým pobytom na Slovensku.
- Súťaž **nie je** určená profesionálnym umelcom – absolventom (Bc., Mgr. art.) vysokých škôl výtvarného zamerania (VŠVU, Akadémia umení, Fakulta umení TUKE a ich ekvivalentov v zahraničí).
- Do základného kola súťaže sa **prihlasuje** vyplnením elektronického formulára na stránke Národného osvetového centra: www.chcemsaprihlasit.sk
- Súťažiaci sa prihlasuje len do jedného základného kola. Nie je možné súťažiť súčasne v dvoch alebo viacerých regiónoch.
- Súťažné **práce sa doručujú do sídla organizátora** regionálneho kola súťaže, do ktorého bola práca prihlásená (**Pohronské osvetové stredisko, Dukelských hrdinov 321/21 Žiar nad Hronom 965 01**).

Súťažné podmienky

- Do súťaže sa prihlasujú autori **jednotlivo, nie je možné prihlásiť kolektívne práce**.
- Súťažiaci sa prihlasuje do kategórií **podľa veku, ktorý dosiahol v roku vzniku diela**, pričom platí minimálna hranica 15 rokov.
- Do súťaže sa **nezaradia** práce z oblasti tradičnej ľudovej kultúry.

- Taktiež sa **nezaradia** reprodukcie diel, kópie diel iných autorov, záverečné a ročníkové práce študentov škôl s výtvarným zameraním.
- Do súťaže sa **nezaradia** diela s rasistickým, xenofóbnym, antisemitským, homofóbnym, transfóbnym a iným znevažujúcim kontextom.
- Do súťaže budú prijaté originály výtvarných prác, **realizované v r. 2022 až 2026**, pričom autori **nemôžu** predložiť práce, s ktorými **už súťažili** v rámci súťaže Jarný salón resp. Výtvarné spektrum v predchádzajúcich ročníkoch.
- Súťažiaci môžu diela prihlasovať do viacerých kategórií, s výnimkou súťažiacich v **D kategórii**, ktorá **nie je kombinovateľná** s inými kategóriami.
- Maximálny počet výtvarných prác prihlásených **od jedného autora je 5** (spolu vo všetkých kategóriách).
- **Porota má kompetenciu vyskladať z autorových diel kolekciu**, ktorú posúva na vyššie kolo súťaže. **Porota má zároveň právo kolekciu rozdeliť a pracovať ďalej len s jej výberom.**
- Výtvarné diela obsahujúce textové časti v inom ako v slovenskom jazyku odporúčame odovzdať aj s prekladom do slovenského jazyka.
- Výtvarné diela môžu obsahovať anotáciu (opis konceptu diela).
- Rozmer súťažného diela nesmie presahovať **200 x 150 cm** (tzv. čistý formát, bez rámu).
- Odporúčaná váha diela by nemala presahovať **40 kilogramov**.
- **Organizátor nezodpovedá** za zachovávanie dobrého stavu živých súčastí výtvarných diel (živé rastliny a pod.).
- Každý autor je povinný svoje súťažné práce na rube **čitateľne označiť** identifikačným štítkom (**vygenerovaný systémom po prihlásení**) s údajmi: meno, priezvisko, adresa, vek, názov výtvarného diela, rok jeho vzniku, technika, rozmer diela, zaradenie do súťažnej skupiny a kategórie, informácia o ukončenom výtvarnom vzdelaní alebo štúdiu školy výtvarného zamerania, sídlo regionálneho kultúrno-osvetového zariadenia a organizátora regionálneho kola, do ktorého bola práca prihlásená.
- Všetky prihlásené výtvarné práce musia byť už pri odovzdávaní **adjustované**. Nie je nutné diela rámoviť, pokiaľ je možné ich zavesenie aj bez rámu. Na zadnej strane každého diela sa musí nachádzať **funkčný háčik alebo iný systém**, ktorý umožňuje dielo bezproblémovo nainštalovať.
- Výtvarné dielo, ktoré **nie je možné vystaviť v originálnej podobe** (performance, site-specific art, land art a pod.), je možné odovzdávať aj vo forme fotografického záznamu v printovej verzii. Rovnako ako pri iných dielach je nutné fotografie odovzdať adjustované.
- Výtvarné dielo, ktorého autorským zámerom tvorcu je inštalácia diela v **digitálnej**

podobe(videoart a pod.), je možné odovzdať ako:

fotografický záznam – vo formáte JPG.

videozáznam – v digitálnej forme v MP4 v odporúčanom formáte H.264 a v kvalite full HD (1 080 p HD).

(Pri výtvarných dielach vyžadujúcich projekciu je vhodné, aby autor pri tvorbe diela myslel na spôsob inštalácie. Ak organizátor nedisponuje takými technickými možnosťami, aké si výtvarné dielo vyžaduje, je potrebné, aby autor spolu s dielom odovzdal aj technické zariadenia, ktoré umožňujú inštaláciu podľa jeho autorského zámeru. V opačnom prípade inštaláciu zabezpečí organizátor bez ohľadu na autorský zámer.)

- **Slušné správanie** je nevyhnutnou podmienkou pre všetkých súťažiacich. Zahŕňa dodržiavanie pravidiel etiky, rešpekt voči ostatným, korektnú komunikáciu a vyhýbanie sa urážlivým či nevhodným prejavom. Súťažiaci musia prejavovať ohľaduplnosť a správať sa tak, aby svojím správaním neprispievali k vytváraniu napätia alebo konfliktov. Porušenie tohto kritéria môže byť dôvodom na okamžité vyradenie zo súťaže.

Hodnotenie súťaže

Porota

- Na objektívne hodnotenie súťažných prác je zostavená odborná porota z aktívnych odborníkov z radov výtvarných umelcov a pedagógov odborných škôl s adekvátnou viacročnou praxou.
- Porota môže mať 3 až 5 členov, pričom odporúčaný počet porotcov je kvôli hlasovaniu nepárny.
- Regionálne porotu vymenúva riaditeľ regionálneho osvetového strediska. Na základe odporúčaného zoznamu porotcov a po konzultácii s Národným osvetovým centrom.
- Člen odbornej poroty je vybraný tak, aby nebol v **konflikte záujmov**, t. j. v porote nepôsobí porotca, ktorý sa podieľal na príprave súťažných diel alebo je so súťažiacim v blízkom príbuzenskom vzťahu.

Hodnotenie

- Hodnotenie súťaže prebieha udelením **ocenení a čestných uznání**.
- Do **krajského kola** postupujú z regionálneho kola iba **výtvarné diela**, ktorým bola udelená cena alebo čestné uznanie, pričom ich počet nie je obmedzený.
- Porota súťaže určí, ktoré výtvarné práce budú tvoriť **obsah výstavy** neprofesionálnej výtvarnej tvorby. Počet prác vybraných do vystavenej kolekcie sa riadi priestorovými možnosťami organizátora (Pohronské osvetové stredisko resp. Mestské kultúrne stredisko

v Žiari nad Hronom).

- Ak súťažiaci poruší súťažné podmienky, toto porušenie sa pri hodnotení súťažného čísla **nezohľadňuje**. Porota je však povinná súťažiacich upozorniť na nedodržanie podmienok a v prípade postupu do vyššieho kola ich vyzvať, aby sa striktne **riadili pravidlami súťaže**. V prípade **závažného** porušenia podmienok môžu byť súťažiaci zo súťaže **vyradení**.
- Porota má právo presunúť súťažiacich medzi kategóriami (týka sa to najmä kategórie D insitná tvorba).
- Pri dielach vytvorených kombinovanou technikou sa dielo zaraďuje do kategórie podľa v diele prevažujúcej výtvarnej techniky.

Kritériá hodnotenia

- sila výpovede diela;
- celkový výraz práce;
- osobitosť výtvarného stvárnenia a myšlienka diela;
- autenticita, originalita rukopisu a podanie myšlienky;
- proporčná stavba zobrazovaného predmetu;
- technické zvládnutie diela;
- kompozičné riešenie diela;
- farebné cítenie;
- odolnosť proti komerčnému tlaku a vizuálnej povrchnosti.

Ocenenia

- Hodnotenie na nižších stupňoch súťaže sa vykonáva udelením **ocenení a čestných uznání** (podľa finančných možností).
- Vybraná kolekcia najúspešnejších výtvarných diel sa po skončení celoštátnej výstavy v Žiline presunie do vybranej lokality/lokalít, kde bude usporiadaná repríza výstavy ocenených diel.

Záverečné ustanovenia

Vyhlasovateľ súťaže si vyhradzuje právo publikovania reprodukcí výtvarných diel pri propagácii a dokumentácii podujatia aj v elektronickej podobe na internetovej stránke bez nároku na honorár. Súťažiaci prihlásením do súťaže vyhlasuje, že jeho súťažné dielo má vysporiadané všetky práva viažuce sa k tomuto dielu, najmä autorské práva a nevzťahujú sa na ne práva tretích osôb. Súťažiaci dáva prihlásením do súťaže Pohronskému osvetovému stredisku súhlas so spracovaním osobných údajov uvedených v prihláške na účely spojené so súťažou **Výtvarné spektrum 2025**, na všetky kolá tejto súťaže a po celú dobu jej trvania.

Výsledky súťaže budú **vyhlásené** na **vernísáži dňa 20.03. 2026 o 16.00** hodine v priestoroch výstavnej siene **Mestského kultúrneho centra v Žiari nad Hronom**.

Pohronské osvetové stredisko v Žiari nad Hronom zabezpečí odvoz postupujúcich diel do krajského súťaže. Výsledková listina spolu s fotogalériou bude zverejnená na internetovej stránke Pohronského osvetového strediska v Žiari nad Hronom (www.osvetaziar.sk).

- **Propozície regionálneho kola Jarný salón 2026 sú vypracované na základe propozícií**

celoštátneho kola Výtvarné spektrum 2026, ktoré sú zverejnené na:
<https://www.nocka.sk/sutaze-a-prehliadky/vytvarne-spektrum/>

Kontakt

Pohronské osvetové stredisko Žiar nad Hronom – kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja

Dukelských hrdinov 321/21

965 01 Žiar nad Hronom

Mgr. Miroslav Hric

telefónny kontakt:

045/678 13 08,

0908 288 897

mailový kontakt:

pos.fotofilm@gmail.com

fotofilm@osvetaziar.sk